Растителна защита
електронно списание за растителна защита
семена, торове и земеделие
ISSN 2815-522X

Николай Георгиев: Една доматена салата трябва да се състои от колкото е възможно повече цветове, за да има полза за здравето

Автор(и): Нора Иванова, Редактор Растителна Защита /РЗ/
Дата: 18.02.2026 *Брой:* 2/2026

Фирма Геосемселект е първата българска частна фирма, създадена в областта на селекцията и производството на хибридни семена от домати. Наследството на фирмата се гради на дългогодишния опит на проф. Христо Георгиев, един от най-известните селекционери на хибридни домати, а днес компанията се ръководи от внука на проф. Георгиев – Николай. През изминалта година Геосемселект отбеляза 35 години дейност и

съвместно участие с ИЗК "Марица" в едно от най-известните събития в областта на селекцията – XXI Eucarpia Meeting of the Tomato Working Group.

В разговор с Николай Георгиев припомняме за качеството и вкуса на българския домат, създаден за нашата почва и климат, за селекцията на домати и за традициите в хранителните навици в страната ни.

Г-н Николай Георгиев, коя е най-трудната задача при селекцията на домати и какви са предизвикателствата пред съвременната селекция на домати?

Н.Г. Наистина доматите са много специфична култура за селекция. Въпреки че селекционният процес отнема същото време както при останалите култури като пшеница, царевица и слънчоглед, доматите показват своя потенциал в зависимост от различните условия. Затова трудната задача е да се създаде такъв сорт, който да дава еднакви или поне с малки отклонения едни и същи показатели в различни условия, като климатични зони, държави, почви и технологии на отглеждане. Това е една от трудните задачи, иначе има много предизвикателства пред селекцията на домати – все повечето вируси, неприятели, клматични промени, които ни карат да мислим в насока устойчивост при високи темпаратури и засушавания и други абиотични и биотични стресове.

Опитна оранжерия в ИЗК "Марица"

Каква е разликата между хибриди и директни сортове, които предлага фирма Геосемселект ООД?

Н.Г. Хибридните сортове са първо поколение хибриди, те са създадени чрез кръстосване на две родителски линии, т.е. все едно два сорта с майчини растение и бащино растение. Взима се прашеца от бащиното и се кръстосва с майчиното растение и семената, които се получават са първо поколение или F1 хибрид. Те комбинират качествата на двата родителя. Семената, които предлагаме от хибридните сортове имат предимството, че са комбинирали положителните качества и на двете родителски линии, те са създадени и приспособени за българския климат.

При директните сортове се следва природния принцип, а именно доматът се самоопрашва и следващото поколение, което той създава е идентично на предходното. Ние произвеждаме и директни сортове домати, създадени от проф. Христо Георгиев в съавторство с проф. Бистра Атанасова от Института по Генетика към БАН – София.

Конкуретноспособни ли са българските сортове домати на европейския пазар?

Н.Г. Да, особено на хоби пазара и на полупрофесоналния пазар, тук не включвам високотехнологичните оранжерии и конвенционалното производство, което се практикува в по-богатите държави. Но някои наши сортове успяват да пробият безпроблемно на чуждия пазар и реално са доста търсени и харесвани от клиентите в чужбина, основно заради вкусовите им качества. Последните 5-6 години ранните сортове домати се радват на завиден успех в Румъния.

Доматът е традиционен за българите като вкус. Какво обаче харесва българинът, защото макар и една и съща култура в различните страни, където доматът е основна част от менюто като Испания или Италия, вкусовите предпочитания са доста различни.

Н.Г. Това, което аз наблюдавам през последните години е, че българският консуматор е по-скоро консервативен, той не е толкова склонен да опитва нови неща, за разлика от един

ISSN 2815-522X

консуматор например във Франция. Там съм забелязал как непрекъснато се опитват нови вкусове, цветове и комбинации. В България последните години се търсят преди всичко едрите, розови домати, които вероятно се асоцират с бабините домати, но те не отговарят на традициите ни от миналото.

Смятам, че много по-типичен за българската трапеза е червеният домат от нашето детство.

Разликата между червеният и розовият домат е в един Y ген, който е отговорен за оцветяването на кожицата и в един флавиновид, който е жълт. В розовият домат липсва именно този флавиновид – нарангинихалкон, който е жълт. Иначе съдържанието на веществото ликопен е едно и същото и в двата сорта домат.

Всъщност по литературни данни най-здравословните домати са кафявите, защото съдържат голяма комбинация от флавиновиди.

Когато цветът е различен от червен и розов, например като на кафявите домати от Испания, българите смятат, че този домат е генномодефициран и съответно не заслужава тяхното внимание. Всъщност една доматена салата трябва да се състои от колкото е възможно повече цветове, за да има полза за здравето.

Геосемселект може да откриете и на АГРА 2026 (17-21 февруари), палата 13, щанд В5